

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสหการดื่มต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นอายุ 14-18 ปี ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนทุ่งหัวช้างพิทยาคม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2550 ซึ่งมีคุณสมบัติตามกำหนดจำนวน 11 ราย โดยทำการเปรียบเทียบผลคะแนนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ก่อนและหลังการทดลองทันที และหลังสิ้นสุดโปรแกรม 2 สัปดาห์ เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม ถึง 6 กรกฎาคม 2550

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือในการดำเนินการศึกษา ได้แก่ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสหการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นโปรแกรม ที่สร้างตามแนวคิดทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของแบนดูรา (Bandura, 1997) ซึ่งได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ราย เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม และระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินพฤติกรรมการดื่ม AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test [WHO]) ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยรวมได้เท่ากับ 0.84 ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 ราย ได้เข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสหการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 7 ครั้งๆ ละ 45-60 นาที รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยผู้ศึกษารวม 3 ครั้ง คือ ก่อนการทดลอง สิ้นสุดการทดลอง และหลังสิ้นสุดการทดลอง 2 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยสถิติพรรณนา ข้อมูลคะแนนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเมื่อมีการวัดซ้ำ (One-way repeated measures ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่คะแนนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ด้วย วิธี ฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference [LSD])

ผลการศึกษาพบว่า

1. คะแนนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการดื่มแบบเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างภายหลังที่ได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทันทีต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการดื่มแบบเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายหลังสิ้นสุดโปรแกรม 2 สัปดาห์ ต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คะแนนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการดื่มแบบเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายหลังสิ้นสุดโปรแกรม 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างจากหลังสิ้นสุดโปรแกรมทันที

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถช่วยลดพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น จึงควรมีการใช้โปรแกรมนี้ในวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์แบบเสี่ยงในโรงเรียนทุกระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่ยังไม่ได้รับโปรแกรม
2. โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถช่วยลดพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น จึงควรมีการสนับสนุนให้มีการใช้โปรแกรมนี้ในวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์แบบเสี่ยง ในสถานศึกษาอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลระยะยาวในช่วง 3 เดือน, 6 เดือน และ 1 ปี
2. ควรมีการศึกษาเรื่องนี้ต่อไปในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือมีการดื่มแบบปลอดภัย เพื่อพัฒนาเป็นโปรแกรมที่ใช้ป้องกันพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น
3. ควรมีการศึกษาเรื่องนี้ต่อไปในกลุ่มวัยรุ่นที่มีการเสพยาเสพติด เช่น ยาบ้า เพื่อพัฒนาเป็นโปรแกรมที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่น ที่ติดสารเสพติด

3. ควรมีการออกแบบการวิจัย ให้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (quasi-experimental designs) ชนิด 2 กลุ่มวัดก่อนหลัง (two group Pre-Post test) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผล การศึกษา และศึกษาถึงผลการทดลองอย่างต่อเนื่องในระยะยาว เพื่อดูพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved